

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2012-06-11
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 7256-12
 Enhet 12

SÖKANDE

Besam Sverige AB, 556018-4326

Ombud: Johan Bui-Quy
 Tenders Sverige AB
 Nygatan 34
 582 19 Linköping

KONKURRENSVERKET	
2012-06-11	
Avd	
Önr	
Doss	Arkiv

MOTPART

AB Storstockholms Lokaltrafik, 556013-0683

Ombud: advokat Joakim Lavér och jur.kand. Erik Norderfeldt
 Advokatbyrå Hannes Snellman AB
 Box 7801
 103 96 Stockholm

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

DOMSLUT

Förvaltningsrätten avslår Besam Sverige AB:s ansökan.

Dok.Id 244990

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND, YRKANDEN, M.M.

AB Storstockholms Lokaltrafik (SL) har genomfört upphandlingar gällande serviceentreprenad av automatiska dörrar på pendeltåg och tunnelbana. Ett förhandlat förfarande användes.

Besam Sverige AB (Besam) ansöker om överprövning av upphandlingen med yrkande att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen ska göras om. Till stöd för sin talan uppger bolaget i huvudsak följande.

Det framgår inte av förfrågningsunderlaget vad som ska ingå i priserna för fast ersättning för service och för normal respektive icke normal arbetstid för ändrings- och tilläggsarbeten. Det är oklart om förbrukningsmaterial ska ingå i den fasta servicekostnaden; särskilt med hänvisning till att entreprenören efter beställning ska anskaffa material och varor för underhåll och att särskild ersättning utgår för detta. Det framgår inte heller vad som innefattas i begreppet förbrukningsmaterial och vilket uppskattat behov SL har av sådant. Inte ens en rimligt insatt leverantör kan bilda sig en uppfattning om den förväntade förbrukningen. En annan oklarhet gäller förbrukningsmaterial för administrativa arbetsuppgifter. Det framgår inte i förfrågningsunderlaget var de administrativa arbetsuppgifter ingå och prissätts.

Med hänvisning till förfrågningsunderlagets oklarheter finns det en stor risk att en anbudsgivare tolkar underlaget på olika sätt. Det finns även en risk att den använda utvärderingsmodellen inte säkerställer att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas.

SL bestrider bifall till överklagandet och uppger i huvudsak följande.

Det är korrekt att SL:s uppskattade behov av förbrukningsmaterial inte har angetts. En rimligt insatt leverantör borde dock inte ha några svårigheter att

bilda sig en uppfattning om den förväntade förbrukningen. SL har dessutom vid möten med anbudsgivarna säkerställt att dessa uppfattat begreppet förbrukningsmaterial på ett korrekt sätt.

I såväl dokumentet *tekniska arbetsuppgifter* som i de *generella särskilda föreskrifterna* anges uttryckligen att det är entreprenören som bekostar förbrukningsmaterial. I det fasta pris för service som anbudsgivarna skulle offerera ingår förbrukningsmaterial. Det kan dock inte uteslutas att även annat material kan komma att erfordras. Förfrågningsunderlaget innebär att SL har rätt att kräva att entreprenören anskaffar det material som krävs för att utföra felavhjälpande underhåll samt det material som – utöver förbrukningsmaterial – krävs för att utföra förebyggande service. Entreprenören har rätt till särskild ersättning för anskaffnings- och materialkostnader.

Det finns inte någon avsikt att sluta avtal avseende administrativa åtgärder. Bestämmelsen i de *generella särskilda föreskrifterna* angående sådana syftar enbart till att klargöra att SL inte kommer att betala någon ersättning för eventuellt förbrukningsmaterial som entreprenören behöver för att fullgöra av eventuella administrativa uppgifter.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser

Av handlingarna i målet framgår att upphandlingarna påbörjats före den 1 november 2011. 16 kap. 2 § LUF är därför tillämplig i sin äldre lydelse. I bestämmelsen anges bl.a. följande.

Om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § LUF eller någon annan bestämmelse i samma lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten

besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

I 1 kap. 24 § LUF anges att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrättens bedömning

För att lägga ett anbud i upphandlingarna hade entreprenören att fylla i bl.a. nedanstående punkt i anbudsformuläret.

3. Fast ersättning för service

3.1 Service enligt förfrågningsunderlag .....SEK/år

I dokumentet *tekniska arbetsuppgifter* (punkten T0.3) anges att det är entreprenören som bekostar förbrukningsmaterial för de tekniska arbetsuppgifterna. Vad som är förbrukningsmaterial definieras som "[m]aterial eller vara som måste ersättas med nytt eller tillföras minst en gång per år", och exemplifieras med trasor, smörjmedel och olja. Vad gäller annat material än förbrukningsmaterial anges i de *generella särskilda föreskrifterna* (punkten SF1.22) att entreprenören efter beställning ska anskaffa material och varor för underhåll, och att särskild ersättning utgår för detta. Sådant material ska således slutligen inte bekostas av entreprenören.

Förfrågningsunderlaget i ovan redovisade delar strider inte mot någon grundläggande princip i 1 kap. 24 § LUF eller mot någon annan bestämmelse i samma lag. Alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare bör av förfrågningsunderlaget kunna tolka innebörden av begreppet förbrukningsmaterial på samma sätt. Att materialet ska bekostas av entreprenören framgår tydligt och det bör sedan vara upp till entreprenören att avgöra i vilken mån kostnaden ska inkluderas i bolagets anbud.

Eftersom Besam inte heller i övrigt har påvisat något förhållande som strider mot någon grundläggande princip i 1 kap. 24 § LUF eller mot någon annan bestämmelse i samma lag, ska bolagets ansökan avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1a LOU)

Ann-Jeanette Eriksson
Rådman

Föredragande har varit Håkan Jöngren

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.